

יום	יום להודש	יום מוהר"ן	ליקוטי הלכות ה"ח	ליקוטי משנה ברורה ה"ד	ליקוטי עצות	שולחן ערוך אבן העזר
שבת	כ"ח	כ"ד	קפ	חזרה	תפא-תפב	סי'ן סעי'א
א	כ"ט	כ"ה	קפא	רנא:	תפג-תפד	ע-ב.ג
ב	ל'	כ"ה	קפב	רנב:	תפה-תפו	ע-ד.ה
ג	א'	כ"ה	קפג	רנג:	תפח-תפח	ע-ו.ז
ד	ב'	כ"ו	קפד	רנג:	תפט-תפז	ע-ח.ט
ה	ג'	כ"ו	קפה	רנג:	תנא-תנב	ע-י.יא
ו	ד'	כ"ז	קפו	חזרה	תנז-תנז	עטא-בא

בקרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

171 | פרשת קרח | כ"ח סיון ה'תשפ"ב

דבר המערכת

"זכרו תורת משה ראשי תיבות תמז חסר ואו, כי אז בתמוז צריכים להמשיך הזכרון לתקן השכחה, כי אז נתהווה השכחה, על ידי הלוחות שנשתברו בחודש תמוז" (ליקוטי מוהר"ן, ריז).

השכחה היא מקור כל הרע שבעולם; חטא העגל והמרגלים הביאו שכחה לעולם "שמשם כל הצרות בגוף ונפש וממון שסובלים בגלות המר הארוך הזה, ועיקר הוא צרות הנפש, בפרט כמו שידוע כל אחד בפנשו נגעי לבבו ומכאוביו" (עלים לתרופה, ששח). 'שכחה' פירושה כסילות והיסח הדעת מהתכלית האמיתי, והשתקעות בכל הבלי העולם הזה חלילה, ובחודש הבעל"ט צריכים לנו לעסוק בהמשכת הזכרון, להתעורר ולהתכונן לקראת יום ההמלכה הגדול הבעל"ט ולזכור כי אנו בני מלכים, ועלינו נפל חובת היום להתרומם מאשפתות ולהושיב עצמנו עם עם נדיבים הלא המה צדיקי האמת, ללכת בדרכיהם ולהיבדק בעצותיהם הקדושות.

עלינו לזכור לבקש ולהתחנן ולהפציר ולהעטיר בכל לב על ראש השנה הבעל"ט שנזכה בעזרת ה' להיכלל בקיבוץ הקדוש על מקום מנוחתו הקדוש והנורא בלא שום מניעות כלל. הפחדים והחששות והמניעות נועדו רק להגביר החשק, וכפי שלימדנו רבינו הקדוש: "כשאישי ישראלי צריך לעשות דבר גדול שכל יהדותו תלוי בו, כגון לנסוע לצדיק אמתי, אזי מזמינים לו מניעה, וכפי מעלת הנחשק כן צריך להיות גודל החשק, ועל כן כשהנחשק גדול מאד נמצא שצריך שיהיה לו חשק גדול מאד, אזי יש לו מניעה גדולה ביותר, שעל ידי זה החשק גדול ביותר, כי כל מה שהמניעה יותר גדול, החשק מתגבר ביותר" (ליקוטי מוהר"ן, טו).

"אין דבר גדול מזה", ובדאי שהמניעות שנועדו להגדיל החשק נועדו להכין כלי קיבול לאור האורות הלוז. הבה נבין את הרמזים ובכך נזכה להיכלל בטוב הזה במלוא חפניים.

העורכים

פניני אור

אמרות מהורות מרביה"ק ותלמידיו

מוהר"ן אמר אודות הספר הנשקף שהעתיקו מפי רבנו ז"ל: "אין האב נישט געקענט כאפן די ווערטער וואס איך שרייב דארטן, נאר דאס, אז דער רבי שרייבט דארטן דאס גרויסקייט פון הנקטת אורחים און אויס געטן פאר א אורח" - "לא הצלחתי לתפס את התבות שכתבתי שם, רק זאת, שרבנו פותב שם מגדלת ענין הנקטת אורחים והצעת המטה לאורח".
(שיח שרפי קודש')

הכח לתיקון המידות

פרשתנו צריכה לעורר אותנו לפחד מאד ולהזדרז בתיקון המידות, כי הם יסוד הכל. כך במידת הגאווה, וכך גם בשאר מידות רעות, כי כאמור, תיקון המידות הוא שורש השורשים בקנין האמונה ובקיום כל התורה. וכה הם דברי מהר"ן ז"ל כאש: "ענין המידות הן מוטבעות באדם בנפש השפלה והן כסא ויסוד ושורש אל הנפש העליונה השכלית אשר בה תלוי תרי"ג מצות התורה, ולפיכך אין המידות מכלל התרי"ג מצות, ואמנם הן הכנות עיקריות אל תרי"ג המצות בקיומן או בביטולם, יען כי אין כח בנפש השכלית לקיים המצות על ידי תרי"ג איברי הגוף אלא באמצעות נפש היסודית ולפיכך ענין המידות הרעות קשים מן העברות עצמן מאד מאד, כי להיותם עיקרים ויסודות לא נמנו בכלל תרי"ג המצות התלויות בנפש השכלית, ונמצא כי יותר צריך לזהר ממידות הרעות יותר מן קיום המצות עשה ולא תעשה, כי בהיותו בעל מדות טובות בנקל יקיים כל המצוות" (שערי קדושה ח"א פ"ב).

מהי אכן העצה הנכונה לבוא לתיקון המידות?

ובכן, רבינו הקדוש הפליא גלגלות לנו את העצה הנשגבה לתיקון זה, ולגאולת ופדות נפשנו מגלות המידות הרעות. ואלו הם תמצית דבריו: המידות שבאדם נמשכים מארבע יסודות ויש בהם תערובת טוב ורע, החלק הרע גורם למידות הרעות של הרשע, והחלק הטוב הוא המביא את הצדיק למידות הטובות, וצריך לברר את הטוב מן הרע. והנה, "כל זמן שאינו מברר ההלכה הוא מעורב טוב ורע, עד אשר הוא מעיין ומברר הפסק הלכה ומברר האסור והמוותר, דהיינו על ידי לימוד פוסקים, אזי מפרש הטוב מהרע, שעי" לימוד פוסקים מפרשין ומבררין הטוב מהרע ע"י שמברר הפסק הלכה, ומגרישין ומבטלין הרע מכל הארבעה יסודות שהם כלל כל המידות שזה עיקר תיקון האדם" (קיצור ליקוטי מוהר"ן, תורה ח).

מי ישער עומק עצה זו שבה תלוי קיום כל התורה! כמובן שצריך לבחור בכך ולעורר את האמונה הפשוטה קודם לימוד הפוסקים, שהנה אנו מקיימים בזה רצון השי"ת ורצון צדיקו, ואנו סומכים על כוחם וזכותם שבכך זה יבררו את הטוב מן הרע שבנו, ולבקש על כך מהשי"ת שנזכה לטהרת המידות. כי אז יפתחו ארובות השמים להריק עלינו קדושה וטהרה וקרבת אלוקים עד בלי די על ידי לימוד זה.

בשבת קודש זו אנו מברכין כבר ברכת חודש תמוז, עליו דרשו דורשי רשומות ז'מני תשובה ממשמשים ו'באים. בעוד כתשעים יום נעמוד פני המלך לתת דין וחשבון מפעלינו, ומי שענינו בראשו ורוצה לזכות לטהרת הלב וקיום התורה יחיש להתחדש ולהתאמץ בקיום עצה זו של לימוד הפוסקים דבר יום ביומו כאזהרת רבינו ז"ל ושב ורפא לו, כי היא כאמור עיקר הכח לתקון המידות שהיא יסוד קבלת עול מלכות שמים באמת.

עיקר שליחותנו בעולם הזה הינו להזדכך ולהצטרף מגלות השבעים אומות שהם שבעים המידות רעות שלהם (ראה ליקוטי מוהר"ן, לו). "וכל מי שיש בו מידות רעות, הוא נכנע תחת אותם העכו"ם שהם כרוכים ומקושרים לאותם המידות רעות" (שם, קא). כך, שתיקון המידות הינו היסוד והעיקר הגדול שהכל תלוי בו. אין עוד שוחד כשוחד המידות הרעות המעוררים עיני האדם ומסירים אותו מכל טובה, ולעומת זה אין עוד כח שמביא את האדם לקיום התורה כתיקון המידות. "כל התורה תלויה בתיקון המידות, ומי שהולך בחושך ואינו מתבונן בתיקון המידות, אפשר שיהא בו מידה המאבדת כל זכיותיו. כגון, המתנאה במעשיו ומתפאר ומייפה עצמו וכל כוונתו להתגדל ולהשתרר על בני אדם ומספר תמיד בגנותו של חברו ומתכבד בקלונו, אע"פ שהוא מלא תורה, יאבד הכל ע"י המידה הרעה הזאת אם לא יחוש לתקנה" (ארחות צדיקים, הקדמה).

בפרשת השבוע אנו לומדים בהרחבה על הסוף המר והנמהר אליו נפל קורח במחלוקתו על משה. קשה להבין זאת איך אנשים גדולים שכאלו, "קורח וכל עדתו שהיו אנשים גדולים מאד מאד בעלי השגה ורוח הקודש, כמו שכתוב נשיאי עדה קריאי מועד וכו' ראשי סנהדראות וכו', ובפרט קורח שהיה גדול מכל הלויים כמבואר בכל הספרים" (ליקוטי הלכות, שילוח הקו ה.ח) איך יתכן שנפל מאיגרא רמא שכזו לבריא עמיקתא שאין בדומה לה?! איך יתכן שבעל רוח הקודש יגיע לכך שיהא "כופר בעיקר" (ליקוטי הלכות, פקדון ד.כב)?!

אלא שזהו כוחן של המידות הרעות, זהו שוחד המעורר עיני חכמים ומסלף דברי צדיקים, אין חכמה ואין עצה ואין תבונה נגד המידות; כל זמן שהמידות מקולקלות הן יכולות לעוות את המח לגמרי, נדמה לאדם שהוא חושב מחשבות לפי שכל ישר ולפי התבוננות במציאות שלנגד עיניו, אבל באמת כל המחשבות החולפות במח הם לפי המידות שבו בלבד. יכולים לעמוד שני בני אדם זה ושיניהם רואים מעשה אחד שקורה לנגד עיניהם, לאחד נראה המעשה הגון ונפלא והשני רואה כאן מעשה רע ואכזרי, וכל אחד ראה וחשב והתבונן לפי מידותיו. וכמו שכתב רבינו ז"ל: "המחשבה שבמה הוא כפי המידות שבאדם, וכפי המידה שהאדם אוזח בה, כן חולפין ועוברין עליו המחשבות שבמה" (ליקוטי מוהר"ן, כט).

וכיון שקורח היה נגוע בגסות רוח וגאווה, באה מידה זו ואיבדה את כל זכויותיו. גאוותו הביאתו לידי כפירה בכל הקדוש והיקר, וכלשון קדשו של מוהר"ן ז"ע: "קורח כבר בעיקר ולא האמין שיכולין לקשר החיצוניות אל הפנימיות על ידי התורה והמצוות, וכל זה מחמת תאות לבו מחמת גסותו וגאוותו שרדף אחרי הכבוד, ומחמת זה הרס הגבול והצמצום והניח דעתו לחקור בטעמי מצות התורה, ושאל חקירות וקושיות שאסור לחקור בהם" (ליקוטי הלכות, פקדון ד).

לתגובות והערות
ניתן לקבל את הגיליון באימיל מידי שבוע
3323796@gmail.com

הדל"ג 7:12 - ניץ החמה 5:29 - מוזק"ש 8:11
צאת השבת 8:30 - צאה"ש לר"ת 9:05

מים קרים על נפש עייפה!

והנה, אם נבוא לספר כל מה שמוספר בענין זה, יכלה הזמן והגיליון והם לא יכלו. ולכן נסתפק בהבאת סיפור נפלא בענין כח המקוה, שהעביר וסיפר רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל, וזהו (שי"ק ה, תט):

בעת שהותו של רבי לוי יצחק ז"ל בקיבליטש, היה זה ביום ט"ו שבט באמצע החורף הקשה בעת חצות לילה, רצה ללכת לטבול במקוה, אולם המקוה היתה קרה ביותר כי נשבר אז תקרת המקוה ושלג רב היה בפנים והיה צריך לעמול הרבה לפנות את השלג הרב כדי שיוכל לטבול בו, ולרוב העבודה הקשה שראה שיש לו בגין כך, הסתפק כבר לגמרי אם ילך לטבול אם לאו, והלך משם ונכנס בדרכו לבית אבי חמותו רבי יעקב ישעיה ז"ל שלא היה מאנשי-שלומנו והיה זהיר מאד אף הוא באמירת התקין מדי לילה בעת חצות.

הוא היה אדם גדול במעלה בצדקות וחסידות, והצטיין במיוחד במידת הכנסת אורחים, וכך בין דבריו פתח רבי ישעיה בדבריו כמעצמו, וסיפר לו שפעם באיזה שנה אחת בחודש אלול שהה בעיר יהודי אחד והבחין בו רבי יעקב ישעיה שזהיר הוא מאד בטבילת מקוה, ומצא חן בעיניו עד שהזמינו להתאכסן בביתו, וספר לו האורח בין דבריו סיפור זה:

הייתי פעם חולה ברגלי מאד מאד, עד שהחלה רגלי להירקב ממש, והיה חשש שכל גופי תורעל ממנה, ונסעתי כל עוד נפשי בי לוינה לאיזה רופא גדול. אמר לי הרופא: אין שום ברירה אלא תיכף ומיד לזכות את הרגל, שאלתי את הרופא אולי אפשר להתממה עם ניתוח זה עד למחרת, ענה לי הרופא: למחרת כבר לא יהיה למי לנתח! אף על פי כן התעקשתי ואמרתי לעצמי: הנה כעת כשהולכים כבר לזכות לך את הרגל ותישאר כל ימי חיך ללא רגל, לפחות לך וטבול במקוה עם הרגל לפני כריתתה...

ובכן, התגברתי בכל כוחי והלכתי למקוה וטבילתי בו מתוך ייסורים קשים ונוראים. תיכף ביציאתי מהמקוה הרגשתי הקלה ושינוי ברגל. בהרגשה היתה חזקה כל כך עד שאמרתי לעצמי: אני לא הולך יותר לרופא! למחרת הלכתי שוב בייסורים קשים ונוראים לטבול במקוה, ואחר הטבילה שוב הרגשתי שינוי ממש, וכך הלכתי כמה ימים למקוה ובכל יום הרגשתי טוב יותר עד שנרפאתי לגמרי. ומשום כך זהיר אני כל כך במקוה. וכששמע ר' לוי יצחק ז"ל את הספור מיד רץ לטבול בשמחה ללא כל שהיות...

יהי רצון שנלמד מכל זה לעניינינו, עד כמה יש להתגבר על כל מיני כבידות וקשיים, ולמסור נפש לטבול במקוה טהרה בכל יום.

שבעיים לפני הסתלקותו, הגיעה השמועה שגג המקוה קרס וא"א לטבול בו, ובסוף התברר שאין השמועה נכונה והלכו כולם לטבול שם, וגם מוהרנ"ת הלך לטבול.

ואז כשבא מן המקוה והכין את עצמו לתפילת שחרית ואמר הברכות וכו', עמדנו לפניו, והתחיל להודות לה' על אשר זכה לילך לטבול בהמקוה והחיה את עצמו בזה מאד. ואמר שכבר היה מוכן לטבול את עצמו בהנהר הנקרא 'בוג' שהולך שם בברסלב תחת הקרח שקורין (פאלאנקע), כי אז בשנה הזאת כבר היה בשבת חנוכה קרירות גדולות וכבר היה הנהר הנ"ל נקפא ונקרש, ומביטו אל הנהר היה רחוק קצת, ואף על פי כן אמר שכבר היה מוכן לילך ולטבול בהנהר בזריות. ומעוצם תנועותיו הקדושות שעשה אז בהתלהבות גדול, היה נראה ברור שכבר היה מוכן ומזומן לכך, כמו שאמר לרוץ אל הנהר הנ"ל, ולפשוט את בגדיו בזריות עצום ולדלג ולקפוץ אל תוך הפאלאנקי (הקרח) לטבול. ונתן שבח והודיה להשם יתברך על אשר היה באפשרות לילך להמקוה וזכו גם אנשי העיר לטבול לכבוד בוקר של שבת קודש, ודיבר עוד כמה דיבורים מהחיות ומהמשיבת נפש שיש לו מטבילת מקוה עד למאד, ומי שיהיה חזק בטבילת מקוה תמיד יהיה איך שיהיה, בוודאי יתקן הכל" (נכבדי אור, אנשי מוהר"ן, לז).

הרי שעכ"פ צריך להיות מוכן בדעתו, שאם לא יהיה לו אפשרות אחרת, ידלג ויקפוץ אף לתוך הקרח לטבול.

ובכן, סיפורים רבים על מסירות נפשם של אנ"ש לטבול במקוואות קפואות. שכן, בימיהם היו רוב המקוואות קפואות בימי החורף, והיה קשה מאד לטבול. וכפי שמתאר רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל את המקוה באומן, וכמה היה קשה לטבול בה. והרי קטע מדבריו תחת אחד השיחים:

"ווער האט געקענט גיין אין מקוה? מקוה איז געווען מסירת נפש! אייז ממש' די מקוה, אייז. די דאך איז געווען צובראכן, ביי אונז איז נאר געווען א 'מקוה' (כלי מערכת חימום ורחיצה עם מים חמים), האט מען געמוזט מיטנעמען א בינטל שטריו און אנצינדן, אז מען איז געגאנגען ארויס (פון טבילה) האט מען זיך געקענט אנווארימען ביי די ווארעם פונעם שטריו, אז נישט - איז מען פארפרוירן געווארן אין די מקוה!

און די מקוה אליין איז געווען קעלטער ווי דער טייך, דער טייך איז אונטן נישט אזוי קאלט. נאר וואס דען - אז מען גייט ארויס איז מען אינדרויסן, דא - איז כאטש נישט אינדרויסן, אבער ס'איז אויך געווען אייזיג קאלט, פול מיט שניי געווען, מיט אייז" (טעם זקנים, קונטרס ל).

ועל אף הכל מסרו נפשם לטבול במקוה בכל יום ויום, במסירות נפש ממש.

המאמר שבסוע שעבר על סוד הטבילה ב"מעיינות", גרר תגובות רבות ונלהבות, כשאחד המגיבים אף האיר את עיינינו שבהשגחה פרטית נכתב המאמר בפרשת שלח (בארה"ק) אשר בה נאמר "ומה הארץ אשר הוא יושב בה הטובה היא אם רעה", ופירש רש"י: "הטובה היא - במעיינות ותהומות טובים ובריאים..."

היות ועיקר הקושי אצל רוב בני אדם לטבול במעיינות הוא מחמת קרירות המים, התעוררו כמה מהקוראים לשאול בכלליות על ענין חום מי המקוה, לאמר: האם יש ענין לטבול דווקא במקוה קרה?

בכמה מהספרים הקדושים נזכר מעלת הטבילה במים קרים דווקא, והאריך בזה הרה"ק מזידיטשוב זיע"א בספרו "סוד מרוע ועשה טוב", שלהיטהר מפגם הקדושה יש לטבול דווקא במים קרים, ומאריך בסוד זה ש"מים קרים" בגימטריא "מת" כי הוא עולה במקום מיתה, ואף מביא לידי השגה בבחינת "מים קרים על נפש עייפה ושמועה טובה מארץ מרחק" (משלי כה, כה).

ומובא בספרי התשובה שלטבול עצמו בקרח דהיינו במקומות הנגלדים בקרח, וליתבר גזיזא דברדא ולטבול, הוא גם כן כמו גלגול שלג, וכן כל מיני טבילות במקוה קרה הוא תקין גדול מאד לנפשו" (טהרת הקודש, מאמר תשובת המשקל פרק יא).

וכן מצינו גם אצל רבינו בימי נעוריו, שאחר שהיה מתענה משבת לשבת, ו"אחר התענית משבת לשבת ביום ששי היה הולך למרחץ, ושם היה המקוה קר מאד מאד, והלך לטבול, ועמד בתוך המקוה זמן רב מאד מאד בערך שתי שעות רצופים, אשר אפילו אדם בריא לא היה יכול לטבול זאת" (שיחות הר"ן, קסא).

אמנם, בספרי רבינו לא מצאנו גילוי דעת מפורש, שיש בזה סוד מיוחד - מלבד עצם הסיגופים שיש בזה לזיכוך הגוף והנפש - אך זאת מצאנו; שאנשי שלומנו הקפידו על טבילת מקוה מדי יום בכל מצב שהוא, גם כשהמקוואות היו קפואים כקרח.

ואע"פ שבימינו אין הדבר מצוי כ"כ, כי ב"ה יש לנו מקוואות מחוממים, עם מקלחות חמים, ואף מגבות... אעפ"כ כדאי ונחוץ לחזור ולשנון, ולספר לבנינו ולבני בנינו את המסירות נפש שהיה לחסידי ברסלב לטבול במקוואות קפואות, למען נתעורר שלא לוותר על טבילת מקוה בכל מצב שהוא, גם אם אין המקוה נקי ומחומם בתכלית השלימות...

וכפי שמוספר על מוהרנ"ת, שבשבת חנוכה האחרון,

פנינים מאירים והודושים מהורים מלוקטים מספרי גדולי הצדיקים זי"ע מתוך רשימותיו של הגרי"ם שכטער שליט"א אשר ציין ורשם לפנינו לזיכרון.

לקט ספרי"ם

מהיכל אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש

שלום כמו אהרן, וכיצא בזה כמו כעס וריתחא דרבנן, ואז נעשה היצר הרע והרשע על ידי זה כסא ויד אל הקדושה. כי מעלת יתרון אור ניכר מכת החושך, ומכח זה נעשה זה כסא ויד לזה, כמו יד האדם המושיט דבר למעלה אז הוא בעצמו שם מקור מים חיים בראשית אות לט-ו-33

הפושעי ישראל להתפלל בכוונה. מקור מים חיים עמוד התפילה אות 11-81 הרע מסייע להטוב - כיתרון האור מכת החושך צריך הצדיק להתלבש לפעמים במידת הרשעים לשם שמים וכו', שצריך הצדיק להתלבש במדת שקר וכזב כדי לעשות

אבל כשמדליקין עשרה עצים יבשים אז גם כשישים עמהם עץ אחד לח ידלוק גם כן כמו היבשים. כן בנמשל, כשיש עשרה צדיקים המפלים בדבקות עצום ובהתלהבות גדול, אזי גם כשבאים אצלם פושעי ישראל מתלהב לבנם גם כן להתפלל בכוונה גדולה. וזהו, כל תפילה שאין בה מתפילת פושעי ישראל, פירוש, שאין בכוחה לעורר גם את

הצדיקים בתפילתם צריכים לעורר את פושעי ישראל שיתפללו בכוונה כל תפילה שאין בה מתפילת פושעי ישראל אינה תפילה (עיי' כריתות ו, ב), כמו ב"א סממני הקטורת. וקשה, וכי סלקא דעתך שיחפשו דווקא אחר פושעי ישראל להיות אצל התפילות ובאם לאו וכו'. ופירש על פי משל דעץ לח אינו יכול לדלוק כשהוא לבדו,

דין גוי במתחם העירוב

גוי פוסל העירוב

מעיקר הדין אין צריך עכו"ם להשתתף בעירוב חצרות, שכן האיסור להוציא או להכניס מהבתים לחצר שאינו מעורב הוא רק בדירות המחולקות בדירות שונים, ואמרו חז"ל (עירובין 36) שאין דירת עכו"ם נחשבת כמקום דירה. אמנם לא רצו חז"ל שיהיה יקבע דירתו בשכנות עם גוי כדי שלא ילמד ממעשיו, על כן החמירו שיהיה פוסל את העירוב. וגם בזמן הזה שאנו בגלות ועל כורחנו אנו דרים בין העכו"ם לא נשתנה דין זה (בית מאיר ס"כ שו"ת שה"ל ח"ח סי' 107, ובשו"ת גינת ורדים כ"ל ג' סי' כב רצה לצדד להקל).

בגוי צריך שכירות רשות דוקא

בשני ישראלים הדרים בשכנות בחצר תיקנו חז"ל ב' אופנים להתיר הטלטול מן הבתים לחצר: א. עירוב בפת, שעל ידי שיש לכולם חלק בפת העירוב נחשב כאילו זהו מקום האכילה של כל הדיירים, וכאילו כולם קבעו עיקר דירתם במקום זה. ב. ביטול רשות, שאם אחד מבני החצר מבטל רשותו לדיירי החצר, הרי זה כממלך פרטיות דירתו ומוסרו לבני החצר ונחשב כאורח כלפיהם.

אבל בגוי שדר בחצר לא סמכו חז"ל על ב' היתרים הנ"ל, כיון שאינו מודה בעירוב ואינו בר מצוה להשתתף, וגם ביטול רשות אינו מועיל אצלו מפני שרגיל להיות חוזר מביטולו (עתי"ס ר"פ ס"ב ד"ה ואמרו). ואפילו אם השכנים היהודים יבטלו רשותם אצל הגוי, אינו מועיל להתיר לטלטל מבית הגוי לחצר, שרצו חז"ל להרחיק דירת ישראל מהגוי שלא ילמד ממעשיו, ועל כן תיקנו שאינו מועיל להתיר הטלטול רק אם היהודי ישכור הרשות מהגוי, כי השכירות לא יגיע לו בנקל (ביה"ל ס"א ד"ה צריך ומשני"ב סק"ה), ונחלקו הפוסקים אם גם ביהודי שדר בחצר מהני שכירות (סי' שפ"ט ג').

אם יש רק יהודי א' בחצר אינו פוסל

דירת עכו"ם אינו אוסר רק בשני יהודים הדרים בחצר עם גוי, אבל יהודי אחד שדר בשכנות עם גויים בחצרו אין צריך שום דבר, דמיעיקר הדין דירת עכו"ם אינו חשוב מקום דירה, שאין הגוי אוסר עליו להכניס ולהוציא בחצר, ולא גזרו בזה שמה ילמד ממעשיו, דדבר שאינו מצוי ביהודי ידור בשכנות עם גוי אחד שחושש שיהרגו (סי' שפ"ט ס"א). ופשוט דגם בזמן הזה שהגויים מפחדים מהשלטונות להרוג ומצוי עיניו וכדו' לא נשתנה זה הדין ואם יש רק יהודי אחד בחצר מותר לו לטלטל (ועי' שו"ת חת"ס סי' 107).

בתי מלון עם גוים ומחללי שבתות רח"ל

יהודי אחד אין הכוונה לאדם יחיד, אלא גם קבוצת אנשים שדרים בבית אחד באופן שאין צריכים לערוב ביניהם חשובים כאחד, ואין צריכים לשכור מגוי שבחצר (שם משני"ב סק"ג). וזה מצוי בבתי מלון ובתי הארחה, שאם הזדמנה קבוצת יהודים שומרי תורה ומצוות בשכור, והכשירו מטעם מיוחד שיהא ראוי לאכול בלון, במידה וכל היהודים אוכלים במטבח זה, הרי הם נחשבים כאדם אחד שאין צריכים עירוב (סי' שפ"ט ג').

שע"ט ד', ואף אם יש במלון עוד גוים או מחללי שבתות בפרהסיא אינם אוסרים עליהם ומותרים לטלטל בכל מתחם המלון. אכן אם יהיה שם יהודי נוסף שאוכל בחדרו, הרי הוא אוסר על כולם וצריכים לשכור מהגוי ולערב ביחד.

מחסן שמשמש כדירה לעובד זר

מחסן בבנין מגורים המשמש כדירה לפועל גוי או ישראל שאינו שומר תומ"צ, והוא נמצא שם בשבת או שעלול להגיע בשבת (ע"ס' שפ"ט שד"ש). לבדוק צורת הבניה; אם יש לקומה זו מחיצות בעומד מרובה לעצמה, ואין שני ישראלים בקומה זו, הרי זה כחצר נפרדת ואין הגוי אוסר ויערבו היהודים שבקומות מעליהם בפני עצמם. ואם יש שני ישראלים בקומה זו הגוי אוסר על קומה זו בלבד.

אם אין מחיצות בעומד מרובה לקומת המחסנים, הרי הכל כחצר אחד והגוי אוסר על כל הבנין וצריכים לשכור ממנו הרשות.

אם הגוי גר בדירה שבקומות העליונות אסור לטלטל בכל הקומות שמתחתיהם בלי שכירות מהגוי, כי מאחר שהגוי יש לו דריסת רגל בקומות התחתונות הרי הוא אוסר עליהם (ש"ע סי' שפ"ט ט"ו).

יסוד דין שכירות המתיר

שכירות המתיר לטלטל אין צריך להיות כשכירות גמורה בחוזה ושטר כדון, ושיכיר לו בפועל להכניס דברים בחצר. ועיקרו ככל דיני עירובין שיהיה חז"ל בתקנתם, באופן שעשה מעשה המוכיח שאין רשותו מחולקת בחצר זו. שהם אמרו לאסור להוציא או להכניס מרשות לרשות המחולקת בדוירים, והם אמרו להתיר בעשיית היכר שישב כאילו אין דירתו מחולקת מבני החצר, ואמרו שאם בני החצר שוכרים ממנו את רשותו במעות כדי להתיר הטלטול, הרי זה נחשב שאין לו רשות מחולקת בחצר ואף שנשאר בביתו ומשתמש בו נחשב כאורח (ע"ס' שפ"ט ס"א ומשני"ב סק"ב).

פרטי דין שכירות בקצרה

א. יש להקפיד לומר בלשון 'שכירות' שרוצה לשכור ממנו את רשותו לשבת (בבב"מ הל"ב פ"ו ה"ד נקט שהשכירות הוא זכות להניח חפץ בכל מקום בביתו, ומלשון המשני"ב סק"ב משמע ששוכר רשותו כדי להתיר לטלטל, ועל כן י"ל בלשון כללי וכ"כ פתח העירוב פ"ב דין א'), לא בלשון של 'מתנה' (ביה"ל ס"א ד"ה ממנו) אמר: "תן לי רשותך כדי שאוכל לטלטל" לא מהני (ח"י אדם כ"ל ע"ה ט"ז). וכן לא יאמר בלשון 'שאלה' (בש"ע סי' ב' יש ב' דעות ובמשני"ב סק"א דנכון לכתחלה להחמיר).

ב. צריך לשכור את כל הרשות, ואם שכר רק חדר אחד או מקום מטוים לא מהני (ע"י ש"ע סי' א'). ולדעת הרמ"א אם שוכר ממנו רק הרשות שבחצרו ולא הרשות שבביתו, מהני להתיר הטלטול בחצר (סי' שצ"א ס"א). ומ"מ אם קתם משמטור לו 'רשות' ולא פירש אם ביתו או חצרו, מן הסתם השכיר לו גם רשות ביתו, דהמשכיר בעין יפה משכיר (ב"ר רס"י שפ"ט ד"ה ומ"מ). ג. אין צורך לפרש משך זמן השכירות, ואם שכר ולא פירש עד אימתו, מהני עד שיחזור בו

הדלקת נרות שבת קודם 'פגל המנחה'

אייתא בשולחן ערוך סימן רס"א (ס"ב) שהרוצה להקדים ולקבל שבת מפגל המנחה ואילך הרשות בידו, ואז אפשר גם להדליק נרות שבת מפגל המנחה ואילך (סי' רסג ט"ד). אבל המקדים ומקבל שבת קודם פגל המנחה אין בקבלתו כלום (משני"ב סי' רסא סק"ה). ובביאור הלכה (סי' רסג שם ד"ה מבעוד) הוסיף, שהמדליק נרות שבת קודם פגל המנחה אין הדלקתו מועילה כלום, וצריך לחזור ולכבות ולחזור להדליק בברכה.

דין זה נוגע מאוד בתקופה זו שהשקיעה מאוחרת מאוד, ורבים מקדימים לקבל שבת מוקדם יותר מהזמן המקובל [שהוא כ-40 דקות לפני השקיעה] - שיש לזהר שלא להקדים ולהדליק קודם זמן פגל המנחה, ואם הדליק מוקדם לא יצא.

זמן 'פגל המנחה' הוא שעה ורביעי לפני השקיעה לפי שעות זמניות, וכידוע שיש מחלוקת קדומה בפוסקים כיצד משערים את י"ב שעות היום: יש המחלקים י"ב שעות היום מעלות השחר עד צאת הכוכבים, ולשיטתם זמן 'פגל המנחה' יוצא שעה ורביעי [משעות אלו] לפני צאת הכוכבים. ויש המחלקים י"ב שעות היום מנץ החמה עד השקיעה, ולשיטתם יוצא זמן 'פגל המנחה' שעה ורביעי [משעות אלו] לפני השקיעה (עמשני"ב סי' רסא סק"ה ט"ו רסג סק"ט).

ולפי זה, אלו הנוהגים להחמיר כשיטת רבינו תם דזמן צאת הכוכבים הוא 72 או 90 דקות לאחר השקיעה, אם נסכים לשיטת האומרים דפגל המנחה הוא שעה

הגוי (אפי"ל בלא חזרת דמים, ש"ע סי' ומשני"ב סק"ה). ומכל מקום אם צריך לשכור למשך זמן, טוב לקצוב זמן לשכירות, שאז אפילו אם יחזור בו הגוי בתוך הזמן לא יאסור (משני"ב סק"ב ג'), וגם שאם ישכירו לאחר לא יופקע השכירות (ש"ע סי' ט"ח). ולמעשה נוהגים לעשות השכירות למשך עשרים שנה (משני"ב סק"מ ט"ח).

ד. השכירות נעשה בקנין בכסף; אם שוכרים ישיר מהגוי אפשר לקנות גם בפחות משהו פרטה (ש"ע סי' ט"ה), ואם שוכרים משכירו ולקטו של הגוי והוא יהודי, י"א שצריך פרטה (עמשני"ב סק"א). [ובאופן שהשכירות מתקיים בשבת (בצירוף ביטול רשות), נותנים לו דבר מאכל או דבר המותר בטלטול בשכר השכירות (שם סק"ב)].

ה. אין לעשות השכירות בעל כורחו של הגוי, שאם לא יסכים לשכור לא הועיל כלום (ש"ע סי' ט"ו). ואם אינו רוצה אפשר להסביר לו שעושים בזה מעשה שכירות המתיר לטלטל בשבת לפי ההלכה (אבל אי"צ המכיר ש"ע סי' ט"ז). אם הגוי קיבל המעות אפילו לא אמר בפירוש, מהני, שבדואי נתרצה (שעה"צ סק"ב).

ו. לכתחילה יש לעשות השכירות לפני עשיית פת העירוב, שאי אפשר לברך על העירוב קודם שישכור מהגוי. אך בדיעבד אם עירב ואחר כך

ורביעי לפני צאת הכוכבים, אי אפשר להם להקדים להדליק כל כך לפני השקיעה.

אמנם, באמת כבר נתקשו האחרונים שלפי זה נמצא שבימות החורף שהימים קצרים, שעה ורביעי שלפני צאת הכוכבים הוא ממש כרגע לפני השקיעה, ואי אפשר לצמצם להדליק כרגע לפני השקיעה. ואם כן מוכרחים להדליק נרות שבת קודם זמן פגל המנחה. ומצינו בפוסקים שהמנהג היה נפוץ להקדים ולהדליק ב' שעות קודם צאת הכוכבים (ב"ח סי' רסא ומשני"ב סי' רנו סק"א וסי' רסג ביה"ל שם ד"ה קודם) אף לזמן דאמר דפגל המנחה הוא שעה ורביעי קודם צאת הכוכבים (וכשיטת הב"ח שם). ועל כרחך שסומכים בזה על השיטה דזמן פגל המנחה הוא כשעה ורביעי לפני השקיעה. וכן כתב הגרי"מ טיקוצ'נסקי (ביה"ש פי"א) שכן הוא המנהג לחשב שיעור פגל המנחה.

ובשו"ת ארץ צבי (ח"א סי' ק"ג) הוכיח דלדעת הרבה ראשונים מותר להדליק נרות שבת גם קודם פגל אם ניכר שמדליק לכבוד שבת, וכתב שאין שום מקור בראשונים להחמיר גם בדיעבד. ולכן נהגו מקדמת דנא להדליק שעתיים לפני צאת הכוכבים של רבינו תם כיון שהיה ניכר שהוא לכבוד שבת. וכן כתב הפרי מגדים (סי' רסג א"ג סק"ו). ולשיטתם אם התאגדו קבוצה וקיבלו עליהם שבת ביחד והדליקו נרות קודם פגל המנחה יוצאים בדיעבד.

[ויש לציין שבביתו של הבעש"ט, וכן בביתם של רבינו הקדוש ומוהר"ת, היו נוהגים להדליק נרות שעתיים לפני צאת הכוכבים. כן העיד רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל ומובא בשי"ש ק"ה חדש].

שכר מהני, כיון שבזמן בין השמשות כבר נעשה השכירות (ביה"ל ס"א ד"ה צריך).

ז. הגוי צריך להשכיר רשותו לאחד מדיירי החצר שמשתתף בעירוב, ולא ליהודי אחר שאינו דר בחצר זה, ולאחר שהשכיר לאחד מדיירי החצר א"צ להשכיר לכולם (ש"ע סי' ומשני"ב). ויש להקפיד שלפחות בשבת הראשונה שלאחר קיום השכירות ישנתה השוכר בביתו בשבת, שאם יסע מחוץ לביתו יש לחוש שהגוי אוסר לטלטל לשאר הדיירים, כיון שהשוכר ששכר מהגוי אינו מעורב עמם (חז"א סי' פב סק"ד וצ"ב).

ח. הקילו חז"ל בדין זה שאין צריך להשכיר מהגוי הבעל הבית בעצמו, ואפשר להשכיר גם מבני הבית, או מְשְׁכִירוֹ ולקטו של בעל הבית שיש להם זכות להניח חפצים בכל ביתו (ש"ע סי' א'). ועל פי זה יש הרבה שמקילים שאחד השכנים מבקש מהגוי שישמרו לו מפתח בביתם כדי שיהיה לו אם יבואו פעם ללא מפתח, ובכך נמצא שהוא משכיר של הגוי, ושוב אפשר להשכיר משכן זה.

ט. כך הוא נוסח השכירות בקצרה: "אני שוכר ממך את רשותך למשך עשרים שנה מהיום עבור כל מי שישתתף בעירוב בתקופה הנ"ל" (פתח העירוב עמו קעד).

ועל למוד הפוסקים יהודי מאד מאד ביותר מכל הלמודים... והוא תקון גדול מאד מאד... ואמר, שפגל איש ישראל מתיב ללמד בכל יום ויום פוסקים ולא יעבר.

בעז"ה ניתן לשמוע שיעור בעמוד היומי
מידי יום בשלוחה 433 בקול אג"ש

סוד הצלחת הבנין

רבי יוסף יוסקא חתן רבינו ז"ל (ד)

"חנתי הרבני המופלא"

בעזרת השם יתברך, ראש חודש תמוז. לכבוד האבות, בתי הצנועה והחסידה החכמניות, אשת חיל, מרת אדיל תחי'. עם שלום בעלך הוא **חנתי הרבני המופלא הנגיד מו"ה יוסף שיחי'**. מהודענא שברוך השם אני בקו הבריאה, כה יתן השם וכה יוסיף אמן. כראות כתב זה תראה עם ידידי ר' משה בהרב לנסוע ללאמפארסקע [שמו של איזה פריץ שהיו לו מעות שהיו שייכים לרבינו ז"ל] לגבות החוב המגיע לי, כי היום בראש חודש הזמן פרעון, ואם ר' משה הוא במחלוקת עם הפריץ הנ"ל, תראה לנסוע איתו אש אחר. גם תגבה שאר חובות, היינו ר' מרדכי בהרב, גם אצל ר' קלמן, גם בעד הי"ש בקאנטא, [חדר החשבונות], גם אצל ר' משה בן העני, והכל תביא בעצמך לידי לק"ק אומאן. ותזרז בדבר הזה. גם תשלח לי החפצים שלי [גראה שהם חפצים של רבינו ז"ל שנשארו בעיר ברסלב, ורבינו ז"ל רצה להביאם לאומאן], ותו לא מידי רק חיים ושלום. **מנאי אביכם הדוש"ת ומצפה לראותכם בחיים ושלום. נחמן מאומאן.** ולפרוס בשלום כל אנשי שלומינו, ולהודיע לי מהחידושים שנתחדשו שם. ובאם שאין לך פנאי לבוא בעצמך מחמת בארדיטשוב, תשלח לי מעות על ידי ר' זלמן. נחמן הנ"ל.

עזרתו לסידור הצוואה

אחר הסתלקות רבינו ז"ל היה מוהר"ת ז"ל והרב רבי אהרן הרב דק"ק ברסלב, וחתנו של רבינו ז"ל הר"ר יוסף יוסקא, עוסקים בסידור צוואת רבינו ז"ל, כמ"ש בימי מוהר"ת ז"ל: "והנה אחר יום טוב בא חתנו ז"ל **מברסלב והרב מפה, וישבנו כולנו וסידרנו חלוקת העזבון כראוי כפי צוואתו**, וסילקנו לאשתו הכתובה הכל כשאר ציווה, ובנינו בית על קברו בחסדו הגדול" (ימי מוהר"ת ח"א אות סח). [וממש"כ בא חתנו מברסלב "שמע שר' יוסקא עם הרבנית מרת אדל דרו ברסלב].

קביעתן כן תהוון כהנהו חבורתא

זכה הר"ר יוסקא להיות נגמה עם חבורתא קדישתא, של מוהר"ת ושאר תלמידי רבינו ז"ל, ולהשתטח עמהם יחד על ציון רבינו ז"ל בערב ר"ח שבט שנת תקע"א [שהוא הפעם הראשונה שנסעו להשתטח על ציון רבינו ז"ל ביחד], כמסופר בימי מוהר"ת ז"ל: "ועברו ימים ושבעות, עד שבא סמוך לראש חודש שבט, ואז נתעוררנו לנסוע לאומאן להיות על ציון קברו הקדוש. ונסעתי אני ור' נפתלי לפה ברסלב, כדי שמכאן **נסעה ונלכה יחד עם חתנו ר' יוסקא ז"ל** ועם הרב דפה לק"ק אומאן, וכן היה. ושכרנו געלות של נכרים לנסוע לאומאן, וביום שהיינו צריכים לצאת מפה היה רוח סערה ושלג גדול, שלא היה באפשרי ליסע, ואני התגברתי אף על פי כן ונסעתי עם גולה אחת והוכרתי לחזור כמו חצי פרסה מן העיר, וזה היה ב' ימים לפני ערב ראש חודש שבט. אבל השם יתברך חיזק את לבבינו ושימחנו עצמנו אז באותו היום הרבה, ולא רצינו להניח העצבות ולהתעכב על זה, רק חיזקנו עצמינו בשמחה, ועל ידי זה נתחזקנו ונסענו ביום שלאחריו, אף על פי שהיה עדיין הדרך מקולקל מאד, וכבר היה סמוך מאד לערב ראש חודש, אף על פי כן **חיזקנו ידיו בה' ונסענו יחד**" (ימי מוהר"ת ח"א אות ע"ב)

גם השתתף עצמו בחבורתא אנ"ש להשתטח על ציון רבינו ז"ל בשנת תקפ"ב בערב ר"ח שבט, ביחד עם הרב רבי אהרן הרב דברסלב, ועם מוהר"ת ז"ל ושאר אנ"ש, כמסופר בימי מוהר"ת ח"ב (סי' כ"ב) עיי"ש.

לדבריו. אך תחת אשר ישמח בזה רבי יוחנן, אמר בצער: כשהיה ריש לקיש אתי, על כל דבר תורה שאמרתי היה מקשה עלי עשרים וארבע קושיות, ותיצתי לו עשרים וארבעה תירוצים, ועי"ז 'רווחא שמעתתא', שנתרחבה הסוגיא ונתרבו ההלכות. ואתה אומר לי 'תניא דמטייע לך?' וכי איני יודע שאמרתי כהוגן?!

והיינו כאמור לעיל, שדייקא בגלל הקושיות והתעוררות הניגודים, זכו ל'רווחא שמעתתא', שיתגלו עוד הלכות חדשות בבהירות רבה, אבל לולא זאת אין הלימוד פרה ורבה.

אמנם, מה שע"י הניגוד והקושיות באים לידי 'רווחא שמעתתא' וחידושי תורה - אין זה אלא כשיש האבה ביניהם, שכל אחד חזק בדעתו אך נותן מקום בלבו לדעת חברו ואינו חפץ לקנטרו ולגצחו, ורק על ידי האבה נשלם הענין ורווחא שמעתתא ומתגלות הלכות חדשות. וכמו שכתב בספר 'מדרש שמואל' על המשנה באבות (פ"ה מ"ט): "כל מחלוקת שהיא לשם שמים, סופה להתקיים" - שהבירור הנכון אינו יוצא כי אם כשיש כח כנגד כח, שואלין ומשיבין, כשכוונתן לברר האמת והנכון, ואז יוצא לאור משפט דבר אמת ומתקיים. משא"כ אם כוונתם לקנטר ח"ו, הרי זה 'מחלוקת שאינה לשם שמים', מחלוקת קרח ועדתו. ומביא ג"כ ענין זה בשם הרמב"ם, ע"ש שמארין ומפליג בענין זה, ומסכם כששהויכוח הוא לשם שמים, אזי משכילים ומצליחים.

מו"ר בעל ה'נתיבות שלום' **מסלונים זצ"ל**, שעסק כל ימיו בהקמת ובניית מוסדות תורה וחסד, וראה הצלחה רבה במפעליו, סיפר לי פעם תחת אחד השיחים: אני בטבעי רואה כל הצרעה של בנין ויצירה בעיניים מלאות תקוה ושמחה (כמו שקורין בלע"ז "אופטימי") באופן מיוחד במינו, ולפני כל תכנון של בנין, של מפעל תורה וכי"ב, הנני רואה בעיני רוחי את הבנין עומד על מכונו בתכלית היופי, ואת התוצאות המבורכות. אולם לאחר גמר התכנית ותוך כדי העבודה המעשית, מתגלות במשך הזמן עיכובים בלתי צפויים מעיקרא, מכשולות שונים ובעיות שקשה לפותרן, כסדר הבריאה בכללותה, המעורבת טוב ורע.

ובכן, כדי למנוע תופעה זו של כשלונות בלתי צפויים, עשיתי מנהג לעצמו, שבטרם אני ניגש למלאכה, אני מתייעץ עם אחד מידידי אשר טבעו שונה ממני מן הקצה אל הקצה, הוא 'רואה שחורות' ('פסימי') ובכל דבר הוא רואה אך ורק חסרונות ומגרעות, וכל מה שלאדם מן השורה מתגלה לאחר כמה וכמה שנים הרי הוא כבר רואה זאת מיד.

ואמנם, בדרך כלל איני מקבל את דעתו של 'רואה השחורות', כדי שלא ימונע ממני מלהתקדם, אך התועלת שבייעוץ עם האדם הלזה היא להתגונן מהתקלות הצפויות, שהלז מאיר עיניי בהם, או לפעמים - בכדי לגרוע או להוסיף שנותיים במערכת התכנית, ועי"ז אדרבה, לא רק שאיני נופל ומותייאש בגין ייעוצו של האיש הזה 'רואה השחורות', אלא רוחי ותוחלתי מתחזקות להמשיך לבטח דרכי בעזר השי"ת, ואיך להתכונן ולעקוף את הקשיים הצפויים, ולהעמיד הבניה והמפעל על הצד הטוב האפשרי עד להשלמתם הברוכה.

ויש בזה לימוד מוחשי, כיצד ה'כנגדו' הכי קיצוני, נעשה לו לעזר לטובת הצלחת המשימה לשם ולתפארת.

כאשר כמה אנשים יחד מופקדים ומנהלים מפעל או איזה ענין בשותפות, הרי שמצד שינוי הדעות שביניהם - ע"ד שאמרו חז"ל (במד"ר פכ"א) "כשם שאין פרצופיהן דומין זה לזה, כך אין דעתן שויה זה לזה" - עלולה להיווצר מחלוקת אשר תזיק מאד להתפתחות מפעלם, או להרס גמור ח"ו. אך מצד שני, אדרבה, שינוי הדעות שבהם יכולים להועיל ולהשלים זה את זה, והניגודים שיש בכל אחד מה שאין בחברו יהיו לטובה ולברכה; כל אחד יתרום את כשרונו המיוחד לו, להצלחת המפעל ולשגשוגו, ודייקא התאחדותם תיצור דבר שלם ומתוקן. כמו שמצינו אצל דוד המלך ע"ה, שכאשר רצה לבטא את יפה של ירושלים, אמר: ירושלים הבנויה "כעיר שחבורה לה יחידו" (תהלים ככ ג), היינו שהיא כל כך שלימה ומשוכללת, כמו עיר שהתחברו יחדיו כל מיני מתכננים ואמנים ואדריכלים שונים, אשר רק מכולם יחד תבנה ותוכנון עיר על תילה, יפה ונאה ומשוכללת כל כך (ע"ש פירוש המצודות).

ועל דרך זה מובא ביאור על "עזר כנגדו" (בראשית ב ט) הנאמר אצל איש ואשה; שדייקא בגלל ה"כנגדו", שיש בכל אחד תכונות מנוגדות שאין בזולתו, אזי אם מנצלים אותם לטוב, וכל אחד תורם מהדעה ומהתכונה שלו לתועלת השני ולהשלמת הבנין, דייקא אז נעשה 'עזר' ומשלימים אחד את השני ונבנה בית נאמן בישראל, אשר לולא הניגודים שיש בכל אחד ואחד מבני הזוג לא היה יכול הבית להיבנות באופן מושלם, כי שלום נוצר מחיבור של שני הפכים. (ועיין לקו"מ ח"א סי' פ', על דברי חז"ל [עוקצין פ"ג] "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום").

וכן אנו רואים בגמרא (ב"מ פד.) בעובדא דרבי יוחנן וריש לקיש, שאחר שנסתלק ריש לקיש, נצטער מאד רבי יוחנן, שריש לקיש היה תלמיד-חבר שלו, ורצו החכמים ליישב את דעתו, ושלאו אילו במקום ריש לקיש את רבי אלעזר בן פדת, אשר היה תלמיד חכם חריף, ובא וישב לפניו. כל הלכה שאמר רבי יוחנן, אמר לו רבי אלעזר בן פדת: "תניא דמטייע לך", והביא לו ברייתא שיש בה ראייה וסיוע

קהילת חסידי ברסלב
 מ"ש דמיה"ק מוהר"ן מברסלב זצ"ל
 בשנת ה'תש"צ יעקב מאיר שכטער שליט"א

נכספה וגם כלתה נפשי

לרגל המצב הקשה השודר בעולם והסכנה המוחפת על ענין הקיבוץ הקדוש ולאור קריאתם של קנני וחשובי אנ"ש ובראשם הגה"צ ר' יעקב מאיר שכטער שליט"א

לקבוע יום תפילה עולמי
 לכלל אנ"ש בכל מקומות מושבותיהם לזעוק ולהתגונן לפני כוב"ע שיוכנו לנסוע לציונו של רבינו הקדוש לימי ראש השנה הבעני"ט

יתקיימו בעו"ה עצרות תפילה חזקתא

ביום א' פרישת חזקתא עו"ה תמוז
 בשעה 5:15

כירושלים בביהמ"ד אנשי מוהר"ן
 בבית שמש בביהמ"ד תפארת הנחל

מני רבתי והתשכיר העי' יצטרפו עם הציבור בשעה הנ"ל

ונובה כעודתו יתברך לקיים ציווי רביה"ק אשר ידוע ומפורסם שעל ענין הקיבוץ תורא שלו מפליג מאד ואמר "מה אומר לכם אין דבר גדול מזה" וזון ק-ל כבוד לא ימאס תפילת רבים

<p style="text-align: center;">ברכת מול טוב</p> <p>להר"ר יהודה שולביץ שליט"א להגל איורסו בנו הבה"ח שנתתו נ"ו ע"ב נת</p> <p>הרה"ח ר' אברהם שמואל שולביץ שליט"א יה"ר שיוכו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p style="text-align: center;">ברכת מול טוב</p> <p>להר"ר יהודה שולביץ שליט"א להגל איורסו בנו הבה"ח שנתתו נ"ו ע"ב נת</p> <p>הרה"ח ר' אברהם שמואל שולביץ שליט"א יה"ר שיוכו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>
<p style="text-align: center;">ברכת מול טוב</p> <p>להר"ר יהודה שולביץ שליט"א להגל איורסו בנו הבה"ח שנתתו נ"ו ע"ב נת</p> <p>הרה"ח ר' אברהם שמואל שולביץ שליט"א יה"ר שיוכו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p style="text-align: center;">ברכת מול טוב</p> <p>להר"ר יהודה שולביץ שליט"א להגל איורסו בנו הבה"ח שנתתו נ"ו ע"ב נת</p> <p>הרה"ח ר' אברהם שמואל שולביץ שליט"א יה"ר שיוכו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>